

CONSILIUL DE PRESĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA

RAPORT DE ACTIVITATE IULIE 2012 – AUGUST 2013

1. Introducere

Consiliul de Presă din Republica Moldova a fost fondat la 1 octombrie 2009 de șase asociații/instituții neguvernamentale: Asociația Presei Independente (API), Centrul pentru Jurnalism Independent, Comitetul pentru Libertatea Presei, Uniunea Jurnaliștilor din Moldova, Centrul de Resurse al Organizațiilor Neguvernamentale pentru Drepturile Omului din Moldova „CREDO” și Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”. Consiliul de Presă reprezintă o structură națională care promovează jurnalismul responsabil și mediază conflictele dintre consumatori și instituțiile mass-media. Funcția de bază o constituie examinarea și soluționarea amiabilă a plângerilor care se referă la activitatea editorială a instituțiilor mass-media. De asemenea, Consiliul de Presă elaborează recomandări de consolidare a standardelor profesionale în presa din Republica Moldova, elaborează propuneri de politici publice mass-media și desfășoară campanii de promovare a jurnalismului responsabil.

Consiliul de Presă din Republica Moldova este o structură reprezentativă, formată din nouă membri, selectați în rezultatul unui concurs deschis care are loc o dată în doi ani. Patru membri ai Consiliului reprezintă mediul jurnalistic (dintre care doi membri reprezintă publicațiile regionale, inclusiv unul – publicațiile din autonomia teritorial-administrativă Gagauz Yeri), iar cinci membri ai Consiliului reprezintă mediul consumatorilor de media.

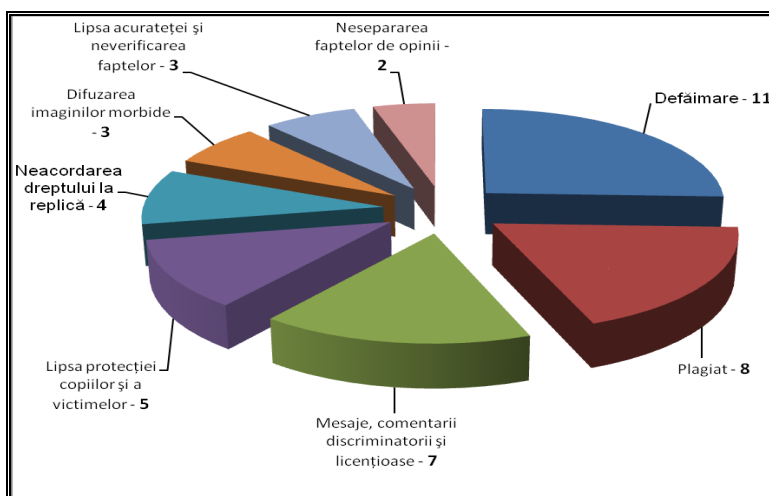
2. Date statistice privind examinarea plângerilor

În perioada Iulie 2012 – August 2013 (14 luni), în adresa Consiliului de Presă din Republica Moldova au parvenit 41 de plângeri și adresări din partea consumatorilor de produse mass-media, asociațiilor obștești, instituțiilor publice sau grupurilor de interese în chestiuni care vizează etica și normele comportamentului profesional al jurnaliștilor. În alte 6 cazuri, Secretariatul sau unii membri ai Consiliului de Presă au propus autosesizarea în cazurile de încălcare gravă a principiilor deontologice de către unele instituții mass-media. Din totalul de **47 de sesizări și plângeri**, Consiliul de Presă a acceptat pentru examinare și mediere 43 de cazuri, dintre care 12 au fost soluționate imediat după notificarea Consiliului de Presă (instituțiile mass-media vizate au reacționat prin corectarea sau remedierea greșelilor admise; cazurile s-au referit la comentariile cu caracter defăimător și/sau licențios pe site-uri, neacordarea dreptului la replică, nerespectarea dreptului de autor).

În ședințele publice care au fost convocate în perioada de raport, au fost examinate 31 de plângeri, în 25 cazuri fiind constatată încălcarea prevederilor Codului deontologic al jurnalistului din Republica Moldova și a bunelor practici jurnalistice, iar instituțiilor mass-media li s-a solicitat să ia măsuri pentru soluționarea problemelor deontologice identificate.

Cele 43 de plângeri acceptate pentru examinare și mediere în perioada Iulie 2012 – August 2013, au vizat următoarele probleme/încălcări deontologice:

Defăimare prin mediatizarea informațiilor eronate – **11** plângeri;
 Plagiat (preluare neautorizată a conținutului editorial) – **8** plângeri;
 Publicarea mesajelor intolerante, discriminatorii și licențioase – **7** plângeri;
 Lipsa protecției copiilor și a victimelor – **5** plângeri;
 Mediatizarea acuzațiilor fără acordarea dreptului la replică – **4** plângeri;
 Difuzarea imaginilor morbide – **3** plângeri;
 Lipsa acurateței și neverificarea faptelor – **3** plângeri;
 Nesepararea faptelor de opinii – **2** plângeri.

Consiliul de Presă s-a autosesizat în următoarele cazuri:

- preluarea și difuzarea de către unele instituții mass-media a unor imagini plasate în rețeaua Internet care prezentau agresiunea fizică, umilințele și tratamentul degradant, la care a fost supus un minor de către fosta sa prietenă și alți minori;
- difuzarea la postul de televiziune Pervii Kanal din Federația Rusă a unui talk-show cu încălcarea drepturilor copiilor din Republica Moldova;
- difuzarea reportajelor din sălile de terapie intensivă ale spitalelor și transmiterea imaginilor cu victimele accidentelor și incidentelor, aflate în stare de inconștiență;
- difuzarea informațiilor care pot duce la dezvăluirea identității unui minor care a fost victima unui presupus viol;
- difuzarea imaginilor morbide care prezentau în prim-plan cadavrul unui militar decedat, despre care Armata spune că s-a sinucis, iar părinții consideră că a fost ucis în bătăi;
- difuzarea informațiilor care pot duce la dezvăluirea identității unui minor bănuit de comiterea unor fapte ilegale.

În aceste cazuri, Consiliul de Presă a monitorizat suplimentar reflectarea aceluiași subiecte de către diferite instituții mass-media din R. Moldova și a făcut publice recomandări pentru mass-media, conducerea și serviciile de presă ale unor instituții publice.

3. Cazuri de rezonanță

La 6 decembrie 2012, Consiliul de Presă din Republica Moldova a depus o plângere în adresa Consiliului de Presă din Federația Rusă¹, în care a solicitat evaluarea respectării normelor eticii profesionale jurnalistice în emisiunea „Pust` govoreat” din 24 septembrie 2012, difuzată la postul de televiziune Pervii Kanal, în care au fost încălcate drepturile unor copii din Republica Moldova în contextul dezbaterii temei violenței între minori. În decizia adoptată pe marginea acestui caz la 29 ianuarie 2013², Consiliul de Presă din Rusia a fost de acord cu poziția Consiliului de Presă din Moldova, a constatat încălcarea unor norme deontologice și făcut recomandări postului de televiziune Pervii Kanal³. Acest caz a fost prima experiență de colaborare transfrontalieră a structurilor de autoreglementare jurnalistice.

¹ <http://consiliuldepresa.md/en/home/news/news-details/articol/consiliul-de-presa-din-moldova-a-depus-o-plangere-impotriva-unei-emisiuni-de-la-un-post-de-televi///nb/1.html>

² <http://www.presscouncil.ru/index.php/novosti/1721-reshenie-obshchestvennoj-kollegii-po-zhalobe-soveta-pressy-respubliki-moldova-na-programmu-pervogo-kanala-pust-govoryat-s-andreem-malakhovym-prinyato-i-obnarodovano-na-sajte>

³ <http://consiliuldepresa.md/en/home/news/news-details/articol/consiliile-de-presa-din-moldova-si-rusia-in-jurnalism-scopul-nu-scuza-mijloacele///nb/1.html>

La 6 iunie 2013, Consiliul de Presă din Republica Moldova a constatat încălcarea de către un post de televiziune a normelor deontologice de protecție a identității copiilor victime ale abuzurilor, prin interviuarea unui copil care se presupune că a fost victima unui abuz sexual comis de un alt minor (imaginea victimei a fost blurată, însă au fost prezentate suficiente informații care pot duce la dezvăluirea identității acesteia), în plus copilul a fost pus în situația să re trăiască momentele de abuz sexual care l-au afectat fizic și psihologic.

Data fiind gravitatea încălcărilor, Consiliul de Presă a solicitat sancționarea postului de televiziune de către Consiliului Coordonator al Audiovizualului (CCA) – autoritatea de reglementare legală a activității radiodifuzorilor din Moldova. La 28 iunie 2013, CCA a examinat solicitarea Consiliului de Presă și a sancționat postul de televiziune.

La 23 august 2013, Consiliul de Presă a examinat plângerea depusă de organizația de apărare a drepturilor comunității LGBT în cazul unei emisiuni de farse (glume, păcăleli) la un post de radio, moderatorul căreia l-a sunat în timpul emisiunii pe un bărbat de orientare sexuală netradițională care nu știa că este în emisie directă. După discuția cu caracter sexual explicit, moderatorul emisiunii l-a anunțat pe interlocutor că discuția a fost transmisă în emisie directă și a dezvăluit identitatea persoanei cu care a discutat. Consiliul de Presă a constatat imixtiunea gravă a jurnalistului și postului de radio în viața privată a unei persoane, precum și încălcarea mai multor prevederi ale Codului deontologic al jurnalistului din Republica Moldova. La solicitarea Consiliului de Presă, autoritatea de reglementare legală a activității radiodifuzorilor din Moldova urmează să examineze suplimentar acest caz și, eventual, să aplice sancțiuni postului de radio.

4. Alte activități ale Consiliului de Presă din Republica Moldova

- În perioada 28 octombrie – 1 noiembrie 2012, a fost organizată vizita unui grup de membri ai Consiliului de Presă și experți media din Moldova în Bulgaria pentru a studia situația privind libertatea presei din această țară, experiența organizațiilor neguvernamentale de profil în promovarea eticii jurnalistice și a responsabilității sociale a instituțiilor mass-media;
- La 15-16 noiembrie 2012 a avut loc conferința anuală a Regional Self-Regulation Organisations Network (Kyiv, Ucraina), la care au avut loc dezbateri despre etica jurnalistică în campaniile electorale, prevederile legale privind defăimarea în mass-media, limitele de protecție a vieții private a persoanelor publice etc.;
- În perioada 15 – 19 ianuarie 2013, a fost organizată vizita unui grup de membri ai Consiliului de Presă și experți media din Moldova în Bosnia și Herțegovina pentru a studia experiența activității Consiliului de Presă din această țară, impactul deciziilor adoptate de structura de autoreglementare jurnalistică asupra comportamentului profesional al instituțiilor mass-media, interacțiunea cu publicul multiethnic și mijloace de informare în masă editate în diferite limbi;
- În perioada 23-27 aprilie 2013, a fost organizată vizita de studiu în Republica Moldova a unui grup de experți media și reprezentanți ai structurilor de autoreglementare jurnalistică din Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Estonia și România⁴ cu scopul de a face cunoștință cu realitățile moldovenești în domeniul libertății presei, experiența funcționării structurii de autoreglementare jurnalistică din Moldova și pentru a participa la o conferință regională care a dezbătut tema provocărilor de natură etică care stau în fața mass-mediei contemporane (conferința a avut loc la 26 aprilie 2013⁵);
- La solicitarea biroului UNESCO din Uzbekistan, președinta Consiliului de Presă din Moldova dna Ludmila Andronic a participat, în regim de video-conferință, la o dezbatere dedicată dezvoltării standardelor profesionale jurnalistice în Uzbekistan, care a avut loc la 2 mai 2013 în orașul Tashkent, cu participarea jurnaliștilor, cadrelor didactice, ONG-urilor din această țară.

5. Finanțatori/parteneri

În perioada Iulie 2012 – August 2013, Consiliul de Presă din Republica Moldova a beneficiat de suportul financiar al următorilor finanțatori și parteneri:

- Fundația Est-Europeană din Moldova, din resursele acordate de Guvernul Suediei prin intermediul Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida);
- Programul Est Est Fără Frontiere al Fundației Soros-Moldova.

www.consiliuldepresa.md

strada Romană 2/2,

mun. Chișinău, Republica Moldova, MD-2005

secretariat@consiliuldepresa.md

⁴ <http://consiliuldepresa.md/en/home/news/news-details/articol/reprezentanti-ai-consiliilor-de-presa-din-patru-tari-se-afla-in-vizita-de-studiu-in-moldova.html>

⁵ <http://consiliuldepresa.md/en/home/news/news-details/articol/consiliului-de-presa-recomanda-uniformizarea-utilizarii-datelor-de-pe-retelele-de-socializare.html>